

Dejeskolan LM-stadiet och Olsäterskolan

2010-12-17

Box 93

667 22 Forshaga

Dnr 43-2010:4424

stefan.hallberg@forshaga.se

Skolbeslut för Grundskola

efter tillsyn av Dejeskolan LM-stadiet
och Olsäterskolan i Forshaga kommun

Stefan Hallberg

Box 93

667 22 Forshaga

Tillsyn i Dejeskolan LM-stadiet och Olsäterskolan

Förskoleklass

Grundskola årskurserna 1–6

Obligatorisk särskola årskurserna 1–10

Helhetsbedömning och beslut

Skolinspektionens tillsyn fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Granskningen avser inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolan. Istället har en bedömning gjorts av i vilken utsträckning skolan, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i detta beslut grundas på de dokument som Dejeskolan LM-stadiet och Olsäterskolan samt Forshaga kommun skickat in, de verksamhetsredogörelser de lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten.

Skolinspektionens tillsyn visar att Dejeskolan LM-stadiets systematiska kvalitetsarbete måste utvecklas så att elevernas kunskapsresultat regelbundet utvärderas och analyseras. Resultatet av analysen måste sedan leda till åtgärder med vilka det blir möjligt för alla elever att nå målen. Vidare framgår det av tillsynen att inte alla elever får det stöd de behöver för sitt lärande, detta trots att skolan har kännedom om att elever riskerar att inte uppnå målen. Skolan utvärderar heller inte effekterna av de stödinsatser som görs. Då elevernas resultat på de nationella ämnesproven och elevernas resultat i förhållande till mål att uppnå i årskurs 5 i vissa fall är anmärkningsvärt låga är det av yttersta vikt att skolans rektor tar ansvar för och prioriterar detta utvecklingsarbete.

Dejeskolan LM-stadiet och Olsäterskolan har vid tillsynen en gemensam plan mot kränkande behandling. Denna plan uppfyller emellertid inte författningarnas krav.

Skolinspektionen har i tillsynen av Dejeskolan LM-stadiet identifierat följande brister som ska åtgärdas

- Alla elever ges inte möjlighet att nå lägst målen att uppnå i samtliga ämnen (för årskurs 3 i svenska/svenska som andraspråk och matematik) (Lpo 94, 2.2 Kunskaper, Mål att uppnå i grundskolan, 2 kap. 6 § grundskoleförordningen).
- Rektorn vid grundskolan och rektorn vid den obligatoriska särskolan har inte tagit tillräckligt ansvar för att skolans resultat utvärderas regelbundet och använt detta underlag för att nå de nationella målen (2 kap. 2 § första stycket sista meningen skollagen, Lpo 94 1 Den enskilda skolans utveckling, Lpo 94 2.8 Rektors ansvar).
- Skolans plan mot kränkande behandling uppfyller inte författningskraven (14 a kap. 8 § skollagen, 2 § förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling).
- Rektorn ser inte till att eventuellt stödbehov utreds då det framkommer att en elev kan ha behov av stöd. Särskilt stöd ges inte till alla elever som behöver det. Det upprättas inte åtgärdsprogram för alla de elever som har behov av särskilda stödinsatser (5 kap. 1 § grundskoleförordningen, 1 kap. 2 § andra stycket sista meningen skollagen, 4 kap. 1 § andra stycket skollagen, 5 kap. grundskoleförordningen).
- Rektorn har inte fattat beslut om anpassad studiegång för alla elever som har det. Rektorn har inte fattat beslut om särskilt stöd för alla elever som behöver det (5 kap. 1 § andra stycket och tredje stycket första och andra meningen grundskoleförordningen, 5 kap. 10 § grundskoleförordningen).

Skolinspektionen har i tillsynen av Olsäterskolan identifierat följande brist som ska åtgärdas

- Skolans plan mot kränkande behandling uppfyller inte författningskraven (14 a kap. 8 § skollagen, 2 § förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling).

Bedömningarna redovisas i bilagorna 2–3.

Rektor och Forshaga kommun har ansvar för att skolornas brister åtgärdas. Redovisning ska lämnas till Skolinspektionen senast 3 månader från den dag beslutet för Forshaga kommun meddelas. Skolinspektionen kommer då att följa upp beslutet. Skolinspektionen förutsätter dock att rektorn och Forshaga kommun snarast vidtar åtgärder för att rätta till bristerna. Skolinspektionen kan komma att tidigare än angivet datum begära att få ta del av arbetet med att åtgärda bristerna.

Tillsyn i Dejeskolan LM-stadiet och

Olsäterskolan

2010-12-17

3 (3)

Dnr 43-2010:4424

I ärendets slutliga handläggning har deltagit enhetsjurist Charlotte Fagher, utredare Barbro Fock samt undervisningsråden Kjell Ahlgren och Roland Fallström.

På Skolinspektionens vägnar

Magnus Haglund

Enhetschef

Sven-Olof Lundin

Undervisningsråd

Bilagor:

Bilaga 1	Allmänt om tillsynen och beskrivning av skolan
Bilaga 2	Tillsynsprotokoll och bedömningar för Dejeskolan LM-stadiet
Bilaga 3	Tillsynsprotokoll och bedömningar för Olsäterskolan

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför tillsyn i Forshaga kommun under hösten 2010. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolor i kommunen. Skolinspektionen besökte Dejeskolan LM-stadiet den 19 oktober och den 18 november och Olsäterskolan den 7 oktober.

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. Skolbeslutet kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

När tillsynen har genomförts i hela kommunen sammanställs iakttagelser och bedömningar som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen i ett beslut (slutligt beslut). Skolbesluten från samtliga skolor i kommunen fogas då till det beslutet som bilagor. Skolinspektionen kommer att följa upp vilka åtgärder som vidtagits i anledning av påtalade brister senast tre månader efter att kommunbeslutet meddelades.

Tillsynen inriktas mot fyra huvudområden: **måluppfyllelse och resultat, pedagogisk ledning och utveckling av skolan, skolans lärandemiljö** samt **enskild elevs rätt**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet.

Den nya skollagen trädde i kraft den 1 augusti 2010, men 1985 års skollag ska fortsätta att tillämpas fram till den 1 juli 2011. Det innebär att 1985 års skollag är utgångspunkten för Skolinspektionens tillsyn och granskning fram tills dess.

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och skolorna, dels den information som samlats in under besöket. I skolorna intervjuades rektorn, lärare, annan personal och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

Beskrivning av skolorna

Dejeskolan LM-stadiet och Olsäterskolan ingår i skolområde Forshaga Lärcen-ter/Ullerud, vilket utgör ett av tre områden i kommunen. Skolorna leds av samma rektor, vilket föranleder att skolorna får en gemensam rapport. Särskoleverksamheten vid Dejeskolan LM-stadiet leds av en egen rektor och ingår i bilaga 2.

Tabell 1: Antal elever på Dejeskolan LM-stadiet

Dejeskolan LM-stadiet	Antal elever
Förskoleklass	27
Grundskola	191
Obligatorisk särskola	12

Källa: Skolans uppgifter

Dejeskolan LM-stadiet erbjuder förskoleklass samt årskurserna 1–6. Verksamheten är organiserad i två spår, Storstöga och Laddebo. 4 av eleverna i den obligatoriska särskolan är individintegrerade i grundskolan. Skolan har få elever med annat modersmål än svenska.

Tabell 2: Antal elever på Olsäterskolan

Olsäterskolan	Antal elever
Förskoleklass	2
Grundskola	29

Källa: Skolans uppgifter

På Olsäterskolan finns förskolan Arbetsmyran, förskoleklass, årskurserna 1–6 samt fritidshem. Skoleleverna är indelade i två åldersblandade klasser; årskurser 1–3 och årskurser 4–6. Under innevarande läsår finns endast två förskoleklass elever på skolan. Ansvar för dessa ligger på en lärare som ser till att eleverna får delta i lämpliga aktiviteter både i förskolan och i klass 1–3. Dessutom får de bägge eleverna speciell tid med sin egen lärare.

Speciellt för Olsäterskolan är att eleverna skjutsas till Dejeskolan för undervisning i slöjd, musik, hem- och konsumentkunskap och moderna språk.

Tillsynsprotokoll för Dejeskolan LM-stadiet

Rutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag

Lärarnas bedömning och utvärdering

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande

Tillit till elevens förmåga

Trygghet och studiero

Enskild elevs rätt

Bedömning (och betyg)

Undervisningstid och val

Särskilt stöd

Studie- och yrkesvägledning

Avgifter

Rektorns beslutsfattande

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Måluppfyllelse och resultat

Bedömningsområde: Kunskaper

Bedömning:

Alla elever ges inte möjlighet att nå lägst målen att uppnå i samtliga ämnen (för årskurs 3 i svenska/svenska som andraspråk och matematik).

Författningsstöd:

Lpo 94, 2.2 Kunskaper, Mål att uppnå i grundskolan

2 kap. 6 § grundskoleförordningen

Motivering:

Skolinspektionen har tagit del av statistik över dels elevernas resultat på de nationella ämnesproven för åren 2005 till 2010, dels elevernas måluppfyllelse i årskurs 5 i svenska, engelska och matematik samma år. Statistiken för 2008 finns emellertid inte tillgänglig.

I svenska har som mest 79 procent av eleverna nått godkänt i samtliga delprov (2007) medan lärarna bedömt att 84 procent samma år uppnådde kursplanens mål för årskurs 5. 2009 och 2010 nådde endast 73 procent av eleverna godkänt på samtliga delprov i ämnesprovet i svenska. Dessa år har lärarna emellertid bedömt att 93 procent respektive 92 procent av eleverna nått kursplanemålen.

I matematik nådde endast 51 procent av eleverna godkänt på samtliga delprov 2010. Året före var resultatet 98 procent. Lärarna bedömde att 68 procent av eleverna nådde kursplanemålen 2010. Resultaten i ämnesprovet för engelska och elevernas måluppfyllelse i förhållande till den engelska kursplanen avviker inte i någon större utsträckning från övriga resultat då 76 procent fick godkänt på samtliga delprov medan 81 procent bedömdes ha uppnått målen i kursplanen.

Enligt lärarna bedöms samtliga elever nå målen i alla de övriga ämnena. Detta har emellertid skolan ingen statistik över.

Av dokumentstudier och intervjuer med lärare framgår att inte alla elever får det stöd de behöver. Enligt lärarna har det förekommit att de har informerat rektorn om att elever kan riskera att inte nå målen i något eller några ämnen, utan att rektorn sett till så att elevernas eventuella stödbehov utretts. Av dokumenten framgår också att det finns elever, vilka bedömts inte ha nått målen för årskurs 5, som vid tiden för tillsynen ännu inte fått sitt eventuella stödbehov utrett eller fått ett åtgärdsprogram upprättat för sig.

Detta är särskilt allvarligt då särskilt stöd ska ges till elever som har svårigheter i skolarbetet.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Bedömning:

Rektorn vid grundskolan och rektorn vid den obligatoriska sarskolan har inte tagit tillräckligt ansvar för att skolans resultat utvärderas regelbundet och använt detta underlag för att nå de nationella målen.

Författningsstöd:

2 kap. 2 § första stycket sista meningen skollagen

Lpo 94 1 Den enskilda skolans utveckling

Lpo 94 2.8 Rektors ansvar

Motivering:

I skolans kvalitetsredovisning för år 2009 återfinns elevernas resultat vid de nationella ämnesproven och resultaten i förhållande till kursplanernas uppnåendemål i svenska, engelska och matematik. Resultaten återges också fördelade på flickor och pojkar. I kvalitetsredovisningen analyseras resultaten men ingenstans ställs resultaten i relation till den undervisning som bedrivits. Inte heller redovisas eller analyseras resultatet av de stödinsatser skolan genomfört. Kvalitetsredovisningen tenderar därför att bli mer ett dokument för att redovisa resultaten än ett verktyg för att utveckla skolans kvalitet i syfte att höja måluppfyllelsen.

Skolans kvalitetsredovisning för år 2009 innehåller också ett avsnitt som behandlar den obligatoriska sarskolans verksamhet. Av detta framgår bland annat hur verksamheten arbetat i områden som kommunikation, motorik, vardagsaktiviteter, verklighetsuppfattning och liknande mest kring träningsskolans arbete. När det gäller resultat av annat slag exempelvis resultaten i matematik förekommer det ingen redovisning eller analys. I kvalitetsredovisningen konstateras endast att ca tio procent av skolans elever följer sarskolans kursplaner. Enligt sarskolans rektor har inte elevernas kunskapsresultat, på något systematiskt sätt, samlats in. Däremot har lärarna ofta samtal med elever och elevernas vårdnadshavare om elevens prestationer. Samtliga elever har också individuella utvecklingsplaner där en viss resultatredovisning finns. Skolan saknar analys av hur verksamhet påverkat elevernas möjlighet att nå nationella mål i läroplan och kursplaner samt hur elevernas resultat har utvecklats i förhållande till nationella mål.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö**Bedömningsområde: Trygghet och studiero****Bedömning:**

Skolans plan mot kränkande behandling uppfyller inte författningskraven.

Författningsstöd:

14 a kap. 8 § skollagen

2 § förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling

Motivering:

Dejeskolan och Olsäterskolan har en likabehandlingsplan för arbetet mot diskriminering och annan kränkande behandling som är upprättad våren 2010. Dejeskolan LM-stadiet beskriver hur man arbetar med kartläggning och i intervjun med elever framkommer att de har markerat områden på skolan som är osäkra. I planen kan Skolinspektionen emellertid inte se några åtgärder som är tydligt kopplade till de kartläggningar som beskrivs eller utifrån de områden eleverna markerat. Åtgärderna som beskrivs är för allmänt hållna för att anses vara anpassade till respektive verksamhet.

Planen ska även enligt skollagen innehålla en redovisning över vilka åtgärder som genomförts föregående år, något som inte framgår av Dejeskolans plan. Vidare är det viktigt att varje skola och varje verksamhet har sin egen plan eller att de tydligt framkommer i den gemensamma planen.

Se vidare allmänna råd och kommentarer för arbetet med att främja likabehandling och förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling (SKOLFS 2009:38).

Huvudområde: Enskild elevs rätt**Bedömningsområde: Särskilt stöd****Bedömning:**

Rektorn ser inte till att eventuellt stödbehov utreds då det framkommer att en elev kan ha behov av stöd. Särskilt stöd ges inte till alla elever som behöver det. Det upprättas inte åtgärdsprogram för alla de elever som har behov av särskilda stödinsatser.

Författningsstöd:

5 kap. 1 § grundskoleförordningen

1 kap. 2 § andra stycket sista meningen skollagen

4 kap. 1 § andra stycket skollagen

Motivering:

Skolinspektionen har genomfört en fördjupad tillsyn avseende särskilt stöd. Av intervjuer med lärare framgår att det har förekommit att skolan inte reagerat på signaler om att det kan finnas risk för att elever inte uppnår målen i årskurs 5. En lärare framhöll att läraren meddelat rektorn redan under årskurs 4 om att en elev riskerade att inte uppnå målen. Trots denna information vidtog rektorn ingen åtgärd. Andra lärare upplever att det inte är någon idé att meddela rektorn då de vet att det inte finns resurser att sätta av till de elever som inte redan har stöd i någon form.

Av skolans statistik för resultaten i årskurs 5 2009/10 framgår att ett antal elever inte uppnått målen i svenska, engelska och matematik. Trots att resultaten meddelades rektorn vidtog rektorn ingen åtgärd. Vid Skolinspektionens besök den 18 november hade två av eleverna fortfarande inte fått något åtgärdsprogram och deras eventuella behov av stödåtgärder var inte utredda av skolan.

Skolinspektionen har vid den fördjupade tillsynen också granskat en mängd åtgärdsprogram, de flesta av god kvalitet. Det förekommer dock att elever har åtgärdsprogram där de angivna åtgärderna inte kan effektueras av skolan. Exempel på sådana åtgärder kan vara: NN ska göra läxorna, eller NN ska be om hjälp när så behövs. Skolinspektionen vill påpeka att skolans åtgärdsprogram måste utformas så att det är skolan som har ansvaret för och möjligheten att genomföra åtgärderna.

Huvudområde: Enskild elevs rätt**Bedömningsområde: Rektorns beslutsfattande****Bedömning:**

Rektorn har inte fattat beslut om anpassad studiegång för alla elever som har det. Rektorn har inte fattat beslut om särskilt stöd för alla elever som behöver det.

Författningsstöd:

5 kap. 1 § andra stycket och tredje stycket första och andra meningen grundskoleförordningen

5 kap. 10 § grundskoleförordningen

Motivering:

Skolinspektionen, Kungsgatan 20, 411 19 Göteborg

Telefon: 08-586 080 00, Fax: 08-586 080 04

www.skolinspektionen.se

Styrelsen för skolan får efter att ha hört elevvårdskonferensen fatta beslut om anpassad studiegång för en enskild elev. I Forshaga kommun är rätten att fatta dessa beslut delegerade till rektorn. Vid besöket på skolan framkommer det i samband med intervjun med rektorn att det finns elever som har anpassad studiegång utan att rektorn formellt fattat beslut om detta.

Som ovan nämnts har inte alla elever fått det stöd de behöver för sitt lärande. Elevers eventuella stödbehov har heller inte utretts.

Tillsynsprotokoll för Olsäterskolan

Rutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper

☐

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag

☐

Lärarnas bedömning och utvärdering

☐

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

☐

Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande

☐

Tillit till elevens förmåga

☐

Trygghet och studiero

☒

Enskild elevs rätt

Bedömning (och betyg)

☐

Undervisningstid och val

☐

Särskilt stöd

☐

Studie- och yrkesvägledning

☐

Avgifter

☐

Rektorns beslutsfattande

☐

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bedömningsområde: Trygghet och studiero

Bedömning:

Skolans plan mot kränkande behandling uppfyller inte författningskraven.

Författningsstöd:

14 a kap. 8 § skollagen

2 § förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling

Motivering:

Olsäterskolan och Dejeskolan har en likabehandlingsplan som är gemensam för alla verksamheter. Hela området har en gemensam värdegrundsidé i den så kallade Ulle-rudsandan. På planscher i Olsäterskolan kan man läsa om hur alla i skolan ska agera för att leva upp till den goda Ullerudsandan. Eleverna känner till detta men de säger att de inte har varit med när reglerna diskuterades. Den gemensamma planen innehåller bland annat avsnitt om kartläggning, enkäter, analys, rutiner och utvärdering för skolåret. För Olsäterskolan saknas den egentliga kartläggningen av hur skolan förebygger och förhindrar kränkningar. Den innehåller inte heller någon redogörelse för de konkreta insatser som avses påbörjas och genomföras under det kommande året. Planen tar inte upp hur skolan ska hantera kränkningar mellan vuxen-barn.

På Olsäterskolan berättar eleverna i intervjuer att de ofta diskuterar i grupper och i klasser om hur de ska vara mot varandra och att de snabbt försöker reda ut bråk tillsammans med lärare. Eleverna uppger att de inte har medverkat när planen mot kränkande behandling upprättades.

Rektor och lärare berättar att likabehandlingsdokumentet är nytt och fastställdes först 3 juni 2010 och att de är medvetna om att vissa delar måste kompletteras.